

D86/06

5 maart 1986

POOLSE CP POOGT CONTACTEN MET CPN TE HERSTELLEN

In januari jl. werd in het maandelijks verschijnende periodiek van het Centraal Comité van de Poolse Verenigde Arbeiderspartij (PVAP), "Zyczie Partii", aandacht besteed aan de relaties van de Poolse CP met de communistische en sociaal-democratische partijen in het Westen. Het betreffende artikel is geschreven door Bogumil SUJKA, plaatsvervangend hoofd van het 'International Department' (ID) van het CC/PVAP. Evenals in andere Oosteuropese partijen houdt deze CC-afdeling zich niet alleen bezig met het onderhouden van de externe betrekkingen. Zij prepareert en controleert ook de uitvoering van de partijbesluiten, die zowel betrekking hebben op het buitenlands beleid als op het buitenlandse inlichtingenwerk en andere subversieve activiteiten.* SUJKA leidt in het Poolse ID een onderafdeling, die zich speciaal concentreert op de 'ontwikkelde kapitalistische landen', waaronder geografisch gezien vooral West-Europa dient te worden verstaan.**

In zijn bijdrage voor "Zyczie Partii" maakte SUJKA duidelijk dat de PVAP de laatste twee a drie jaar erin geslaagd was haar relaties met een groot aantal communistische partijen in de 'hoog kapitalistische landen' te herstellen. Deze externe betrekkingen van de Poolse CP waren tegen het einde van de jaren zeventig en in het begin van de jaren tachtig op een bijzonder laag niveau gekomen toen de grote politieke en sociaal-economische problemen in Polen de autoriteiten aldaar boven het hoofd groeiden en de staat van beleg moest worden afgekondigd om met name de opkomst van de onafhankelijke Poolse vakbond "Solidarnosc" te kunnen stuiten. Volgens SUJKA zijn de directe contacten van de PVAP met de communistische partijen in Japan, Nederland en Groot-Brittannië nog steeds verbroken als gevolg van 'verschillende problemen'. Hiermee bedoelde hij waarschijnlijk met name de kritische opstelling van de door hem aangeduide partijen tegenover de harde wijze, waarop politieke dissidenten in Polen nog steeds worden behandeld. De PVAP zou echter ten alle tijde bereid zijn de directe contacten met de genoemde CP'en weer op te nemen.

*Zie hierover uitvoeriger: FOCUS D86/03, getiteld "HET INTERNATIONAL DEPARTMENT VAN DE POOLSE CP, I. TAKEN EN WERKZAAMHEDEN".

**Zie FOCUS D86/04 getiteld: "HET INTERNATIONAL DEPARTMENT VAN DE POOLSE CP, II. ORGANISATIE", p. 5.

Dit laatste sluit nauw aan bij recent geconstateerde pogingen van officiële Poolse zijde htl. om de relaties met de CPN te herstellen. Er zijn aanwijzingen dat de PVAP een CPN-delegatie uit zal nodigen om haar tiende congres in de tweede helft van juni dit jaar bij te wonen* , mits bij die gelegenheid van Nederlandse zijde afgezien zal worden van het uiten van kritische geluiden over de huidige toestand in Polen. Dit impliceert dat de PVAP zal trachten invloed uit te oefenen op de samenstelling van een eventuele CPN-delegatie.

In het tweede deel van zijn artikel toonde SUJKA zich tevreden over de ontwikkeling van de betrekkingen met de socialistische en sociaal-democratische partijen in West-Europa over het jaar 1985. Vooral met de Westduitse SPD bestonden intensieve contacten, hetgeen illustratief zou zijn voor het 'normaliseringsproces' in de Pools-Duitse relaties. Ook de banden met de socialisten in Oostenrijk en Spanje zouden in 1985 aanzienlijk zijn verstevigd.

Dat SUJKA zich in dit kader geheel niet uitliet over de betrekkingen van de Poolse CP met de Partij van de Arbeid (PvdA) is niet verwonderlijk. Als enige CP van de Oost-Europese Warschaupaktlanden kan de PVAP voor het jaar 1985 niet wijzen op directe contacten met de Nederlandse sociaal-democraten. Dit staat in schril contrast met bijvoorbeeld de CP'en van Hongarije, de DDR en Bulgarije, die in maart 1985 ID-functionarissen afvaardigden naar een informele bijeenkomst in Noordwijkerhout, waar niet alleen met Nederlandse, maar ook met Deense en Belgische sociaal-democraten gesproken werd over vraagstukken van vrede en veiligheid.

Een verbetering van de relaties met de PvdA vereist wat de Poolse CP betreft wellicht eerst een herstel van de betrekkingen met de CPN. Dit is een extra reden voor de PVAP om te trachten de Nederlandse CP over te halen in juni een delegatie naar Polen te zenden. Daarom mag verwacht worden dat van Poolse zijde ook de komende maanden getracht zal worden op informele wijze met de CPN in contact te treden. Of dit op korte termijn resultaat (lees: een afvaardiging van de CPN naar het tiende congres van de Poolse CP) zal opleveren kan dezerzijds nog niet beoordeeld worden.

*Tot het uitnodigen van o.a. de Nederlandse CP is vermoedelijk besloten tijdens het CC-plenum van de PVAP in december 1985, dat vrijwel geheel aan de voorbereiding van het tiende partijcongres was gewijd.